

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/120/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918202314
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:6918202314.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého L. V.Á. nar. X.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota dieťa rodičov E. V. F. nar. X.X.XXXX trvale bytom Y. XX W. L. toho času bývajúcim na Kyjevskej 20 v Rožňave zastúpenej JUDr. Pavlom Krajecom advokátom LEGAL IURIS - advokátska kancelária, s.r.o. Tehelná 11 Rožňava a Bc. T. V. nar. XX.X.XXXX bývajúcim v C. L. na C. ulici XXX/X zastúpeného JUDr. Danou Ďalakovou advokátkou Daxnerova 2 Rimavská Sobota o návrhu rodičov na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 7P/65/2019-297 zo dňa 19.12.2019 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10P/140/2017-25 zo dňa 3.8.2017 vo výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému L. tak, že zrušil striedavú osobnú starostlivosť rodičov nad maloletým a maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 50 Eur mesačne od 1.12.2019 vopred vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca do rúk matky. Upravil styk otca s maloletým synom tak, že otec sa bude s maloletým sýkať každý druhý týždeň v mesiaci v sobotu od 9:00 hod., kedy si maloletého prevezme od matky pred jej bytom do 18:00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá. Keďže matka žiadala zaviazat' otca platením výživného vo výške 50 Eur mesačne od 1.6.2018 a upraviť styk otca s maloletým len každú poslednú sobotu v mesiaci v čase od 10:00 hod. do 19:00 hod., ako aj z dôvodu, že otec navrhol žalobu zamietnuť, ponechať v platnosti striedavú osobnú starostlivosť rodičov, prípadne navrhol, aby súd striedavú osobnú starostlivosť rodičov zrušil, a aby maloletého syna zveril do jeho osobnej starostlivosti, v tejto časti súd návrh matky a návrh otca zamietol. Zároveň rozhodol, že štát nemá právo na náhradu trov konania a že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 25 až § 26, § 65, § 75 až § 78 Zákona o rodine. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Rimavskej Sobote bolo manželstvo rodičov rozvedené. Súd na čas po rozvode schválil dohodu rodičov, na základe ktorej bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Na základe tohto právoplatného rozsudku sa však striedavá starostlivosť o maloletého realizovala nepravidelne a starostlivosť o maloletého v prevažnej miere zabezpečovala matka. Matka žila s maloletým v C. L. v garsónke a neskôr sa presťahovala do C.. Od tej doby ona

zabezpečuje starostlivosť o maloletého a styk otca s maloletým prebieha iba sporadicky najmä z toho dôvodu, že rodičia sa na stykoch otca so synom nevedia dohodnúť. V dôsledku rozvodu manželstva rodičov a najmä v dôsledku ich narušených vzťahov, sa zhoršil aj zdravotný stav maloletého, o čom svedčia predložené lekárske správy, potvrdenia a diagnostický záver, že trpí poruchou emotivity v detskom veku ale aj fóbickou úzkostnou poruchou detí. Matka vzhľadom na zdravotný stav dieťaťa je s ním na predĺženej materskej dovolenke a s maloletým pravidelne navštevuje detského psychológa a psychiatra. V súčasnej dobe sa zdravotný stav maloletého upravil. Podľa názoru súdu prvej inštancie, najmä vzhľadom na zdravotný stav maloletého, striedavá osobná starostlivosť nie je v súčasnej dobe v záujme maloletého. Takáto forma starostlivosti sa už dlhodobo ani nerealizuje, preto je narušený aj vzájomný vzťah a citová väzba medzi otcom a dieťaťom. Pokiaľ ide o rodičovské predpoklady rodičov zabezpečovať maloletému riadnu starostlivosť a výchovu, súd prvej inštancie vychádzal zo záverov znaleckého posudku, že matka má lepšie predpoklady k tomu, aby starostlivosť o maloletého lepšie zabezpečovala s prihliadnutím aj na jeho vek a zdravotný stav. Preto súd zrušil striedavú osobnú starostlivosť rodičov nad maloletým a zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky. Vykonaním dokazovania súd prvej inštancie zistil, že otec nemá osobnostné predpoklady k tomu, aby zabezpečoval starostlivosť o dieťa formou striedavej osobnej starostlivosti, ani formou výlučnej osobnej starostlivosti. Okrem toho má zdravotné problémy, je bez finančných prostriedkov, odkázaný na pomoc svojich príbuzných. Z uvedených dôvodov súd jeho návrh, aby dieťa zostalo v striedavej osobnej starostlivosti rodičov, resp. aby maloletý bol zverený do jeho výlučnej starostlivosti, zamietol.

3. Súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletým synom tak, že otec sa bude s maloletým synom sťahovať každý druhý týždeň v mesiaci v sobotu od 9:00 hod. do 18:00 hod.. Vychádzal pritom zo záujmu dieťaťa, aby sa otec mohol podieľať na jeho starostlivosti a výchove aspoň formou pravidelných stykov. Z dokazovania vyplynulo, že rodičia ani v priebehu konania nedokázali spolu komunikovať a nedokázali sa dohodnúť na styku otca s maloletým. Styk otca s maloletým v poslednej dobe prebiehal nepravidelne a v krátkych časových intervaloch. Vychádzajú z týchto skutočností s prihliadnutím na vek a zdravotný stav maloletého, ako aj z vykonaného dokazovania s poukazom na závery znaleckého dokazovania, súd prvej inštancie dospel k záveru, že záujem maloletého si vyžaduje, aby jeho styk s otcom zatiaľ prebiehal bez prespania u neho, a to každý druhý týždeň v mesiaci v sobotu celý deň od 9:00 hod. do 18:00 hod..

4. Keďže zveril maloletého syna do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platiť výživné 50 Eur mesačne od 1.12.2019 do budúca. Výšku výživného určil s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletého, ako aj s prihliadnutím na jeho zdravotný stav, majetkové pomery otca aj matky. Matka je na predĺženej materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a prídavky na dieťa. Otec maloletého v súčasnej dobe je taktiež nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, štátne dávky nepoberá, požiadal o invalidný dôchodok. Uviedol, že má úspory, ktoré mu postačia na krytie potrieb a výživu maloletého aspoň ďalšie štyri roky, ale finančne mu pomáhajú aj príbuzní. Uviedol, že na výživu maloletého je ochotný prispievať 40 Eur až 50 Eur mesačne. Matka uviedla, že otec si vyživovaciu povinnosť voči synovi sice nepravidelne, ale plní. Aj preto súd prvej inštancie určil vyživovaciu povinnosť od mesiaca, kedy vo veci rozhodol.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti všetkým jeho výrokom podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/, g/ CSP. Podľa jeho vyjadrenia je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené na jednostranne zvýhodnenom vyhodnotení dôkazov v prospech matky maloletého a v neprospech otca, pričom súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal jeho vzájomným návrhom. Neumožnil mu ani vykonať dokazovanie výsluchom znalkyne z dôvodu, že znalkyňa vo svojom posudku nezodpovedala ani na jednu z otázok, ktorú jej adresoval vo svojom písomnom podaní zo dňa 18.7.2019. Posudok obsahuje niekoľko rozporuplných tvrdení, ktoré neboli v konaní odstránené. Napriek tomu, že znalkyňa oboch rodičov maloletého dieťaťa označuje za nevyzreté osobnosti, súd prvej inštancie matku maloletého dieťaťa bez ďalšieho dokazovania uznal za osobu, ktorá má jednoznačne lepšie predpoklady na výchovu maloletého dieťaťa ako otec. Súdom určený styk so synom považuje za niečo bezprecedentné, za prehnanú tvrdosť zákona, nesmierne necitlivé rozhodnutie, ktorým súd výrazne poškodil záujem samotného maloletého dieťaťa, ale aj záujem otca. Takýmto úzkym stykom, ku ktorému sa pridá ešte aj úmyselné ovplyvňovanie maloletého dieťaťa zo strany matky proti jeho osobe, dôjde nie ku zblížovaniu otca so synom, ako to bolo zo strany súdu uvedené, ale naopak k úplnému odcudzeniu. Rozhodnutie súdu považuje za absolútne nespravodlivé, neobjektívne a jednoznačne zvýhodňujúce len stranu matky maloletého dieťaťa a poškodzujúce jeho ako otca maloletého dieťaťa. On ako otec má vytvorené všetky podmienky, a to tak formálne, ako aj materiálne, na riadnu výchovu maloletého syna.

Býva v trojizbovom byte, ktorý je v jeho výlučnom vlastníctve. Syn tam má vlastnú izbu. Naopak, matka v konaní nepreukázala vhodné materiálne podmienky, stále nemá vyriešené svoje vlastné bývanie, napriek tomu súd prvej inštancie vyhodnotil skutkový stav v jej prospech. Preto otec navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že návrh matky na zrušenie osobnej starostlivosti zamietne, alebo v prípade, ak by osobnú starostlivosť zrušil, aby maloleté dieťa zveril do jeho osobnej starostlivosti.

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 24.1.2020 navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu.

7. Matka vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 14.2.2020 k odvolaniu otca uviedla, že otec maloletého dieťaťa nejavi o syna dostatočný záujem, s maloletým má možnosť sa stretávať, avšak nerešpektuje režim maloletého syna, neustále žije v predstave, že maloletý mu je k dispozícii kedykoľvek si to on zmyslí. Syn po stretnutí s otcom má zlé stavy a tvrdí, že otec maloletému nadáva, že za rozchod rodičov môže on. Otec sa taktiež snaží dostať súd do omylu keď tvrdí, že maloletý má u neho vytvorené všetky podmienky, či už formálne alebo materiálne na riadnu výchovu maloletého, avšak vlastníť nehnuteľnosť ešte neznamena, že sú automaticky vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého dieťaťa. Vyjadrila názor, že otec nevedie plnohodnotný a prikladný život pre maloletého, preto by maloleté dieťa nemalo byť zverené jemu do osobnej starostlivosti. Matka maloletého venuje všetok svoj čas maloletému, s ktorým zdieľajú spoločné pocity, záujmy, ako aj aktivity a majú v sebe veľkú oporu. Otec vo svojom odvolaní neuvádza, o aké rozporuplné tvrdenia má ísť v znaleckom posudku a vzhľadom k tomu, že tieto tvrdenia nevie preukázať, považuje ich matka v tomto konaní za bezpredmetné. Matka v plnom rozsahu súhlasí s rozhodnutím súdu a má za to, že maloletý je v starostlivosti matky spokojný a šťastný a v prípade, ak by bol zverený do starostlivosti otca, zhoršil by sa jeho psychický vývoj, pretože ako bolo uvedené, s maloletým má matka veľmi dobrý vzťah a vždy bude konať v najlepšom záujme pre neho.

8. Otec maloletého vo svojom vyjadrení zo dňa 18.2.2020 k vyjadreniu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením kolízneho opatrovníka. Namietol ako podstatnú tú skutočnosť, že k odvolania sa vyjadruje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote, ktorý vôbec nepozná daný skutkový stav. On sa osobne viackrát obrátil na kurátorov v Rožňave, keď potreboval pomoc s tým, aby mu matka maloletého dieťaťa aspoň počas sviatkov v roku 2019 ukázala syna. Kuratela v Rožňave by mala teda väčšiu kompetenciu vyjadriť sa ku celej veci.

9. Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 20.2.2020 ku vyjadreniu matky otec uviedol, že matka maloletého dieťaťa klame počas celého súdneho konania. On vie poskytnúť maloletému dieťaťu všetko, čo potrebuje na rozdiel od jeho matky. Ona maloleté dieťa šťve proti otcovi, znemožňuje mu stretnutia a syna izoluje od otca. Napriek tejto jej snahe maloletý ho má rád, otec vie, že mu chýba, nikdy sa ho nevzdá. Vyjadrenie matky je opakovanie klamstiev, ktoré uviedla aj pred súdom prvej inštancie.

10. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota vo svojom vyjadrení zo dňa 21.2.2020 k vyjadreniu matky uviedol, že zotrváva na svojich stanoviskách a navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v plnom rozsahu, nakoľko je v záujme maloletého dieťaťa.

11. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava vo svojej správe zo dňa 27.2.2020 uviedol, že dňa 27.2.2020 bola kontaktovaná matka, ktorá uviedla, že otec sa s dieťaťom stretol v sobotu 11.1.2020 a 25.1.2020. Od toho času sa nestretli. Na prvom stretnutí sa rodičia dohodli sms-kou, že si otec dieťa vyzdvihne pred bydliskom matky a zotrva s ním dve hodiny aj napriek skutočnosti, že rozsudkom súdu má otec určený styk od 9:00 hod. do 18:00 hod. Otec viac času s dieťaťom nechcel tráviť. Ďalej matka uviedla, že v čase stretnutia bol otec s dieťaťom v cukrárni, kde dieťaťu kúpil džús, zákusok nie. Uviedla, že dieťa na stretnutie išlo nasilu, nechcelo ísť, skrylo sa pod stôl, nakoniec sa matke syna podarilo prehovoriť. Keď syn prišiel domov, matke uviedol, že otec mu v cukrárni strihal nechty a následne ich dal do sáčku. Mal na neho kričať, že on môže za to, že sa zrušila striedavá osobná starostlivosť. Dieťa sa po návšteve s otcom opäť pokakalo. Matka s ním následne v mesiaci január 2020 navštívila psychiatrickú ambulanciu MUDr. U. v Rimavskej Sobote, ktorá matke na základe výsledkov vyšetrenia, keď dieťa na otázku smerujúcu vo vzťahu k otcovi reagovalo veľmi nervózne, odporúčala, aby sa na čas s otcom nestretávalo. Predmetnú lekársku správu však matka nepredložila.

12. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom starostlivo prihliadal na všetky podstatné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, aké listinné dôkazy predložili, čo vyplynulo zo znaleckého dokazovania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

18. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa, odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutočný a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutočný stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam.

19. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že rodičovské práva a povinnosti patria obom rodičom od narodenia dieťaťa do jeho plnoletosti. Rozvodom manželstva ani jeden z rodičov nestráca žiadnu časť výkonu rodičovských práv. Trvajú v plnom rozsahu naďalej. Zásahy do ich výkonu možno robiť len v súvislosti s konaním menovaným v ust. § 38 Zákona o rodine (pozastavenie, obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností). Pre aplikáciu

tohto ustanovenia však musí rodič naplniť niektoré zo zákonom kvalifikovaných konaní. Bez splnenia tejto podmienky do výkonu rodičovských práv a povinností rodiča zasahovať nie je možné. Ako je uvedené v § 28 ods. 1 písm. a/ Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na zásade rovnoprávneho postavenia otca aj matky pri ich výkone. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného prostredia. Posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je však otázkou právnou, nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa, kde z čl. 8 ods. 1 vyplýva, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahu so svojimi rodičmi, ale má právo aj na zachovanie svojej totožnosti a rodinných väzkov v súlade so zákonom a vylúčením nezákonných zásahov, čo je premietnuté do čl. 41 ods. 4 Ústavy SR. Vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou ale aj so svojim otcom. Len ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Výchovné pôsobenie len zo strany jedného rodiča má spravidla za následok nedostatky správania a myslenia. Negatívne dôsledky vznikajú v situácii, keď jeden z rodičov bráni druhému stretávať sa s dieťaťom, hoci druhý nedáva k tomu dôvod. Rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, uplatňuje pri styku s ním svoju úlohu pri výchove danú mu ust. § 26 Zákona o rodine. Úlohou druhého rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk druhého rodiča s dieťaťom, a to hlavne vedením dieťaťa k tomu, aby malo správny vzťah k tomuto rodičovi.

20. Striedavá osobná starostlivosť rodičov o maloleté dieťa znamená, že dieťa žije striedavo s každým z rodičov v určitom pravidelnom časovom intervale. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky. Rodičia a deti, ktorým vyhovuje, si na ňu zvykli. Mnohí si však nezvykli a bola po jej nariadení zrušená. Striedavá osobná starostlivosť môže byť nariadená len vtedy, ak sú obaja rodičia riadne spôsobilí svoje deti vychovávať, ak sa nesprávajú spôsobom, ktorý túto ich spôsobilosť obmedzuje. Ak dokážu uprednostniť potreby dieťaťa pred svojimi vlastnými, čo sa môže prejaviť napríklad aj v tom, že na striedavej osobnej starostlivosti prestanú trvať hneď ako uvidia, že dieťaťu neprospeje. Ak ju rodičia a deti dokážu kultivovane zvládnuť, potom výrazne zvyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obojom rodičom zostane zachovaný aj po zrušení spoločnej domácnosti. Zachovanie takéhoto vzťahu je prvoradým záujmom dieťaťa, ktorý môže byť potlačený len inými vážnejšími záujmami dieťaťa, ktoré prevážia nad týmto záujmom. Ďalším významným predpokladom fungovania striedavej osobnej starostlivosti je, že rodičia sú schopní vzájomne spolu komunikovať bez konfliktov, vedia sa dohodnúť ohľadne starostlivosti a výchovy dieťaťa. V prípade, ak striedavá osobná starostlivosť nepripadá do úvahy a rodičia sa nevedia dohodnúť, ktorému z nich bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti, musí o tom rozhodnúť súd. Aj v tomto prípade je prvou a najdôležitejšou požiadavkou, aby súd pri rozhodovaní rešpektoval právo maloleté dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obojom rodičom. Nemožno teda rezignovať na otázku, ako každý rodič prístupuje k právam toho druhého, a k právu dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. S ohľadom na vzťah preferenčného rodiča a dieťaťa je výchovnou úlohou práve preferenčného rodiča, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi a pripravil ho na stretnutie. Nemôže nechávať na dieťati, či má alebo nemá chuť sa s druhým rodičom stretnúť. Obaja si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ by nebol preferenčný rodič schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa v určenom rozsahu, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Uvedené ale neplatí, pokiaľ oprávnený rodič vlastným zavinením a správaním vyvoláva v dieťati nechť stýkať sa s ním, napríklad v dôsledku jeho zanedbávania v čase stretávania, zneužívania výkonu rodičovských práv, fyzickými trestami, psychickou depriváciou a podobne.

21. Uvedenými zásadami sa súd prvej inštancie riadil, keď vykonal dokazovanie na objektívne posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa.

22. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil vykonané dôkazy a podľa § 35 CMP zistil skutočný stav vecí, že osobná striedavá starostlivosť rodičov k maloletému L., ktorá bola určená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10P/140/2017-25 zo dňa 3.8.2017 je nerealizovateľná. Nedá sa realizovať nielen z dôvodu, že matka sa s maloletým synom odsťahovala do iného okresu, ale predovšetkým z dôvodu osobnostných predpokladov rodičov maloletého dieťaťa. Ako to vyplynulo z dokazovania pred súdom prvej inštancie, rodičia dieťaťa nie sú schopní vzájomne komunikovať bez konfliktov, nevedia

sa dohodnúť ohľadne starostlivosti o výchovu dieťaťa. Otec deklaroval snahu o rodičovskú dohodu, ale v rámci jeho predstáv to znamenalo, že sa matka prispôsobí jeho návrhu. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že obaja rodičia sú problematickí, čo do ich povahových výbav a v rámci ich prejavov bola prítomná malá pružnosť a prispôbitosť. Ani jeden z rodičov nie je pripravený zvládať nároky striedavej starostlivosti. Rodičia neadekvátne trvajú na svojom, plnia hlavne svoje očakávania, nevedia kooperovať. Najhlavnejšou kontraindikáciou striedavej starostlivosti je labilný terén psychiky maloletého, dieťa je dlhodobo sledované ako u pedopsychiatra, tak aj psychológa s poruchami správania, úzkosťou. Tieto skutočnosti sú zjavné z obsahu spisu a z doterajšieho priebehu výkonu rodičovských práv a povinností medzi rodičmi. A ako bolo uvedené vyššie, súd musí vždy v prvom rade prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Najmä vzhľadom na zdravotný stav maloletého dieťaťa, ako aj na osobnostné predpoklady rodičov maloletého dieťaťa, súd prvej inštancie správne rozhodol, že by nebolo v záujme maloletého dieťaťa, aby sa jeho starostlivosť a výchova zabezpečovala formou striedavej osobnej starostlivosti. Okrem toho, ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, takáto forma starostlivosti sa už dlhodobo ani nerealizuje.

23. Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, najmä tým, že nemohol znalkyni na pojednávaní klásť otázky a že znalkyňa neodpovedala na všetky ním písomne zadané otázky, je potrebné poznamenať, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na čl. 10 ods. 1, 2 Základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Z ust. § 187 CSP vyplýva, že dôkazom môže byť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Odvolací súd má za to, že v znaleckom posudku bolo zodpovedané na všetky otázky podstatné pre zistenie skutočného stavu a správne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd navyše uvádza, že znalecké dokazovanie sa nariaďuje v prípade, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky. Je pravdou, že otec položil znalkyni dvadsať otázok, avšak časť otázok sa netýkala znaleckého dokazovania, pretože sa dali zistiť vypočutím účastníkov konania a na zvyšné otázky bolo v znaleckom posudku zodpovedané.

24. Skutočnosť, že otec nesúhlasí so závermi znaleckého dokazovania, aj táto odvolacia námietka je nedôvodná, pretože znalecký posudok je len jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý má rovnakú silu, ako ostatné dôkazy, nie je možné ho priorizovať, ale ako každý dôkaz ho súd hodnotí jednotlivo, ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Odvolací súd zdôrazňuje, že závery znaleckého posudku, so závermi ktorého sa súd prvej inštancie riadil, sú logické a presvedčivé s tým, že odporúčania znalkyne nemôžu byť bez ďalšieho podkladom pre rozhodnutie súdu, pretože hodnotenie dôkazov a zodpovednosť za rozhodnutie má súd, to znamená, že súd nie je v tomto smere viazaný závermi znalca. Súd prvej inštancie potom správne zamietol návrh otca na vypočutie znalkyne, keďže znalkyňa v znaleckom posudku zodpovedala na všetky relevantné otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci samej.

25. Čo sa týka odvolacej námietky otca, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal jeho vzájomným návrhom zo dňa 10.1.2019, ani táto odvolacia námietka neobstojí. Odvolací súd poukazuje na bod 21 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie jasne a výstižne vysporiadal so vzájomným návrhom odvolateľa.

26. Odvolací súd na základe uvedeného konštatuje, že odvolacie námietky podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ani podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, že súd otcovi nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nie sú dôvodné.

27. Odvolací súd posudzoval odvolanie aj podľa odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a g/ CSP. Zistil, že súd prvej inštancie vykonané dôkazy vyhodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov uviedol v odôvodnení rozsudku. Správnym vyhodnotením dôležitosti a pravdivosti dôkazov pri zachovaní pravidla formálnej logiky, dospel k správne skutkovému zisteniu. Odvolateľ nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by sa súd prvej inštancie nezaoberal a následne ich aj vyhodnotil.

28. Keďže súd prvej inštancie zrušil rozhodnutie o osobnej striedavej starostlivosti rodičov k maloleťmu dieťaťu, zároveň musel rozhodnúť o tom, ktorému z rodičov zverí maloleťé dieťa do osobnej starostlivosti. Odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že súd prvej inštancie aj v tomto prípade dostatočne zistil skutočné okolnosti pre rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov zverí maloleťé dieťa do osobnej starostlivosti, pričom vychádzal zo záujmu maloleťého dieťaťa s prihliadnutím na jeho zdravotný stav, zo záverov znaleckého dokazovania, ako aj zistenia a odporúčania kolízneho opatrovníka.

29. Súd prvej inštancie dokazovaním zistil, že v súčasnej dobe styk otca s maloleťým synom prebieha nepravidelne a v krátkych časových intervaloch. Komunikácia medzi rodičmi je komplikovaná až nedostatočná. Správne súd prvej inštancie poukázal na to, že záujem dieťaťa si vyžaduje, aby sa aj otec mohol podieľať na jeho starostlivosti a výchove aspoň formou pravidelných stykov s maloleťým. Aj v tejto časti odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd uvádza, že ak sa preukáže, že otec pravidelne využíva styk s maloleťým synom a tento styk nebude mať negatívny dopad na maloleťého, rodičia sa budú môcť dohodnúť na zmene tohto styku, prípadne otec bude môcť požiadať súd o zmenu úpravy styku s maloleťým.

30. Keďže súd prvej inštancie rozhodol o zverení maloleťého L. do osobnej starostlivosti matky, zároveň správne rozhodol aj o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloleťému. Keďže otec si výživné voči maloleťému, aj keď nepravidelne, ale plnil, súd inštancie určil výživné vo výške 50 € mesačne od 1.12.2019 do budúca. Rozsah vyživovacej povinnosti ani výšku výživného otec ani matka v odvolaní nenapadli. Keďže výška určeného výživného zodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca ako aj odôvodneným potrebám maloleťého, odvolací súd aj v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

31. Vzhľadom k tomu, že matka žiadala upraviť styk maloleťého syna s otcom inak, ako rozhodol súd prvej inštancie a aj vzhľadom k tomu, že otec navrhoval návrh matky zamietnuť, resp. vzniesol protinávrh, súd prvej inštancie návrh matky ako aj návrh otca v ostatnej časti (nad rozsah rozhodnutia súdu prvej inštancie) zamietol, odvolací súd aj v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

32. Súd prvej inštancie vo výroku rozsudku rozhodol o trovách štátu tak, že štát nemá právo na náhradu trov konania. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s uvedeným výrokom súdu prvej inštancie ako vecne správnym a preto ho potvrdil.

32. Súd prvej inštancie vo výroku rozsudku rozhodol aj o náhrade trov konania v zmysle § 52 v spojení s § 55 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd považoval odôvodnenie tohto výroku súdom prvej inštancie za vecne správne, preto ho potvrdil.

33. Otec si v odvolacom konaní uplatnil nárok na náhradu trov právneho zastúpenia.

34. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

36. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhodne súd len na návrh.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Otec si v rámci odvolacieho konania uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní však úspešný nebol. Matka si nárok na náhradu trov konania v rámci odvolacieho konania neuplatnila. Preto odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).